

Vergaderjaar 2009–2010

31 535

Architectuur en Ruimtelijke Ordening

Nr. 8

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juli 2010

Hierbij bied ik u, mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Economische Zaken, een advies aan van de Rijksbouwmeester over Europese aanbestedingen van architectendiensten¹, alsmede onze reactie daarop. Dit naar aanleiding van de toezegging tijdens het Algemeen Overleg van 8 oktober 2008 over de architectuurnota *Een cultuur van ontwerpen*.²

Problematiek

Het Europees aanbesteden van architectendiensten is bedoeld om de markt transparant en open te maken, mede met het oog op vergroting van de diversiteit. In de praktijk blijkt echter dat bij de toepassing van de Europese aanbestedingsregels soms onnodig hoge eisen worden gesteld waarmee juist het omgekeerde wordt bereikt. Voorbeelden hiervan zijn (te) hoge omzet- en referentie-eisen waardoor met name de toegang van kleine en/of jonge architectenbureaus tot aanbestedingen wordt bemoeilijkt. Zoals tijdens het Algemeen Overleg op 8 oktober 2008 al is aangegeven, wordt de problematiek rondom de interpretatie en toepassing van de desbetreffende wet- en regelgeving onderkend.

Wij zijn van mening dat het voorliggende advies van de Rijksbouwmeester zinvolle oplossingsrichtingen aandraagt. Hiermee kan een stap voorwaarts worden gezet om problemen rondom de Europese aanbestedingen van architectendiensten aan te pakken.

Advies Rijksbouwmeester

Het advies bevat drie aanbevelingen:

1. Continuëren van het Steunpunt Architectuuropdrachten en Ontwerpwedstrijden.
2. Ontwikkeling van best practices Aanbestedingswet.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

² Kamerstukken II 2008–2009, 31 535, nr. 3.

3. Continuering van de Regiegroep Europees Aanbesteden Architectendiensten.

In deze brief geef ik aan hoe wij daarmee willen omgaan.

Ad 1) Architectuur Lokaal heeft met het Steunpunt Architectuuroopdrachten en Ontwerpwedstrijden in de afgelopen jaren veel kennis over en ervaring met Europese aanbestedingen opgedaan. Er is bijgehouden hoe aanbestedingen verlopen en welke problemen zich daarbij voordoen. Per kwartaal wordt hierover, voor betrokkenen in het veld, een rapportage uitgebracht op de site van het Steunpunt.

Het Steunpunt informeert opdrachtgevers over Europese aanbestedingen. Dit gebeurt zowel in algemene zin als meer specifiek door per aanbesteding aan te geven op welke onderdelen de procedure en aanpak kunnen worden verbeterd. Die informatie is van groot belang om te zien of beleid en regelgeving adequaat zijn. Daarmee vervult het Steunpunt een belangrijke dubbelfunctie. Architectuur Lokaal werkt hierbij nauw samen met PIANOo (het expertisecentrum voor aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken) en andere relevante partijen. Architectuur Lokaal zal gevraagd worden om in toekomstige gesprekken met overheden ook de relatie opdrachtgever-architect-aannemer aan de orde te stellen.

Het Steunpunt Architectuuroopdrachten en Ontwerpwedstrijden heeft verder een centrale rol gespeeld bij het ontwikkelen en opstellen van een nieuwe digitale handleiding voor het maken van leidraden voor het aanbesteden van architectendiensten: KOMPAS light (www.architectuuroopdrachten.nl).

KOMPAS light is tijdens de tweede EU Aanbestedingendag op 3 december 2009 gepresenteerd. Het doel van de handleiding is een bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen die zich voordoen bij de aanbestedingen en is opgesteld in samenwerking met de Rijksbouwmeester, BNA, VNG, NEPROM, PIANOo en de Rijksgebouwendienst. KOMPAS light gaat uit van de wettelijke minimumeisen, voorziet in op de praktijk gebaseerde aanvullende informatie en geeft concrete en praktische aanbevelingen.

Met het instrument KOMPAS *light* kan tijd worden bespaard, wordt de kans op fouten verkleind en wordt meer duidelijkheid bereikt door meer uniformiteit in aanbestedingen. Daarmee levert KOMPAS *light* een bijdrage aan lastenverlichting voor alle partijen.

Alle betrokken partijen hebben de intentie uitgesproken om KOMPAS light als digitale handleiding te erkennen. Voor het opstellen van een leidraad door de eigen organisatie zal KOMPAS *light* worden overgenomen of als uitgangspunt dienen.

Om KOMPAS light ook in de toekomst een succes te laten zijn en om het Steunpunt Architectuuroopdrachten en Ontwerpwedstrijden zijn extra werkzaamheden daarvoor naar behoren te kunnen laten vervullen, is door de desbetreffende ministeries gezamenlijk een aanvullende bijdrage van € 423 000,- beschikbaar gesteld.

Ad 2) Heldere aanbestedingsregels zijn noodzakelijk om een betere praktijk van het aanbesteden te krijgen. Daartoe heeft de minister van Economische Zaken een wetsvoorstel voor een Aanbestedingswet opgesteld dat onlangs bij uw Kamer is ingediend.

Naast het wetsvoorstel wordt een aantal aanvullende maatregelen getroffen om de professionaliteit van de aanbestedingspraktijk te

vergroten. Een van die maatregelen is het opstellen van richtsnoeren waarin de aanbestedingsprocedures voor leveringen en diensten worden uitgeschreven. Deze richtsnoeren dienen ter ondersteuning van inkopers tijdens het aanbestedingsproces, zodat zij de aanbestedingsregels eenvoudiger, beter en meer uniform kunnen toepassen. Het is wenselijk dat de richtsnoeren breed gedragen worden. Daarom worden aanbestedende diensten en ondernemingen nauw betrokken bij het opstellen ervan.

Een andere aanvullende maatregel betreft het opstellen van een handreiking proportionaliteit. Niet-proportionele eisen bij het aanbesteden van architectendiensten is immers een van de specifieke onderwerpen waar deze brief over gaat. Met behulp van best practices wordt invulling gegeven aan het begrip proportionaliteit. Ook voor handreiking proportionaliteit geldt dat het wenselijk is dat deze breed gedragen wordt. De handreiking wordt daarom eveneens in nauwe samenwerking met aanbestedende diensten en het bedrijfsleven opgesteld.

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Aanbestedingswet wordt ingegaan op de aanvullende maatregelen.

Ad 3) De aanbeveling tot continuering van de Regiegroep Europees Aanbesteden Architectendiensten nemen wij graag over. Onder voorzitterschap van de Rijksbouwmeester zal de Regiegroep, die voorts bestaat uit de VNG, BNA, NEPROM, PIANOo, het ministerie van Economische Zaken en Architectuur Lokaal, zal nadere invulling worden gegeven aan de uitvoering en actualisering van KOMPAS *light*. Als voorzitter van de Regiegroep vormt de Rijksbouwmeester voor mij en mijn collega-bewindslieden bovendien een belangrijke adviseur voor overleg over procedures en beleid betreffende Europese aanbestedingen van architectendiensten in bredere zin.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. C. Huizinga-Heringa